

บทความการวิจัย

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1

พระมหาชัยศักดิ์ ปัญญาโร
หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สงขลา เขต 1 โดยใช้แบบมีโครงสร้าง แบ่งเป็น 2 ตอน เป็นแบบตรวจสอบรายการ แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา สรุปประเด็นเป็นความเรียง

ผลการศึกษาพบว่า

สภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านจุดมุ่งหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านหลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านขอบข่ายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านเป้าหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และด้านกรอบความคิดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับปานกลางขึ้นไปทุกรายการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาองค์กรรวม ของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเข้าร่วม และปฏิบัติกิจกรรมที่เลือกตามความถนัดและสนใจของตนเอง การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมบูรณาการกับชีวิตจริง ให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต และรู้สึกสนุกกับการใฝ่รู้ใฝ่เรียน การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม การมีส่วนร่วมในการกำหนดให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ มีครูเป็นที่ปรึกษาถือเป็นหน้าที่ และงานประจำ โดยคำนึงถึงความปลอดภัย การมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมที่ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่างๆ การมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมที่สนองความสนใจ ความถนัด ความต้องการของผู้เรียน ตามความแตกต่างระหว่างบุคคลในลักษณะชมรม ชุมนุม กลุ่มสนใจ การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติตลอดจนความเป็นระเบียบ วินัย คุณธรรมและจริยธรรม การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าขององค์ความรู้ต่าง ๆ

และสามารถนำความรู้และประสบการณ์ใช้ในการพัฒนาตนเองและประกอบอาชีพสุจริต การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพเจตคติ ค่านิยมที่ดีในการดำเนินชีวิต เสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูที่ปรึกษา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เกี่ยวข้อง ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน การมีส่วนร่วมในการศึกษาข้อมูลสารสนเทศ เช่น สภาพความพร้อมของโรงเรียน สภาพของชุมชน ท้องถิ่น สภาพปัญหา และความต้องการของผู้เรียน การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมนักเรียนให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในเรื่องกตัญญูกตเวที รักสามัคคี รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ประหยัดและมีพลานามัย สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ

ผลการศึกษา ปัญหา/อุปสรรคและข้อเสนอแนะในคำถามปลายเปิด ในการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 พบว่า ประเด็นปัญหา/อุปสรรคของผู้ปกครอง ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้ปกครองนักเรียน ขาดโอกาสในการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเนื่องจาก ฐานะยากจน ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการวางแผนการจัดกิจกรรมน้อยและขาดงบประมาณในการบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สำหรับประเด็นข้อเสนอแนะของผู้ปกครองพบว่า ควรมีการประชุม อบรม สร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแก่ผู้ปกครอง คือ ควรจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามที่ได้วางแผนไว้ และต่อเนื่องโดยให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนอย่างหลากหลาย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1

วิธีการดำเนินการวิจัย

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด หลักการ ว่าด้วยกระบวนการสร้างแบบสอบถามในการศึกษาที่มีคุณภาพ และปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาในการสร้างเครื่องมือ
2. ศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อกำหนดของข่ายในการสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา
3. ดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาที่กำหนดไว้
4. นำแบบสอบถามฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจแก้ไข
5. นำแบบสอบถามที่ผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาตรวจแก้ไข เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านความต้องการเนื้อหา (Content Validity) ระหว่างข้อคำถามกับตัวชี้วัดตามนิยามของตัวแปรตาม จากนั้นผู้ศึกษานำผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องให้มีความตรงและชัดเจนยิ่งขึ้นตามคำแนะนำ แล้วเรียบเรียงจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาเอกสาร ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2543 การมีส่วนร่วม ความหมายการมีส่วนร่วม แนวคิดการมีส่วนร่วม ความสำคัญของการมีส่วนร่วม ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม หลักการดำเนินงานการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองกับโรงเรียน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ความหมายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แนวคิดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประโยชน์ของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หลักการดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประเภทกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป้าหมายการพัฒนาผู้เรียน แนวทางการจัดทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แนวคิดเกี่ยวกับโรงเรียนและชุมชน งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบข่ายสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 6 ด้าน ของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1

3. นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอิสระ เพื่อพิจารณาตรวจสอบและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความครอบคลุม และความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา รวมทั้งความถูกต้องเหมาะสมด้านการใช้ภาษาของแบบสอบถามเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไข แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และความสมบูรณ์ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของคำถามแต่ละข้อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

สรุปผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลได้ดังนี้

ด้านจุดมุ่งหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางขึ้นไปทุกรายการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคม และการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเข้าร่วม และปฏิบัติกิจกรรมที่เลือกตามความถนัดและสนใจของตนเอง

ด้านหลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางขึ้นไปทุกรายการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมบูรณาการกับชีวิตจริง ให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต และรู้สึกสนุกกับการใฝ่รู้ใฝ่เรียน การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐ และเอกชน มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม กำหนดให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ มีครูเป็นที่ปรึกษา โดยคำนึงถึงความปลอดภัย ซึ่งสอดคล้องกับการมีส่วนร่วมในคณะกรรมการในคณะกรรมการที่กฎหมายกำหนดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

การดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา ให้คำปรึกษาและร่วม เป็นวิทยากรท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมบูรณาการกับชีวิตจริง ให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต และรู้สึกสนุกกับการใฝ่รู้ใฝ่เรียน การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ยึดหลักการ มีส่วนร่วม โดยเปิด

โอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน มีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรมและการมีส่วนร่วมในการกำหนดให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ มีครูเป็นที่ปรึกษาถือเป็นหน้าที่และงานประจำ

ด้านขอบข่ายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางขึ้นไปทุกรายการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมที่ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่าง ๆ ให้สามารถจัดการกับชีวิตและสังคมได้ มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีค่านิยมในความดีงาม มีวินัยในตนเอง มีคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมที่สนองความสนใจ ความถนัด ความต้องการของผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล ในลักษณะชมรม ชุมนุม กลุ่มสนใจ

ด้านเป้าหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลางขึ้นไปทุกรายการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติตลอดจนความเป็นระเบียบ วินัย คุณธรรมและจริยธรรม การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าขององค์ความรู้ต่างๆ และสามารถนำความรู้และประสบการณ์ใช้ในการพัฒนาตนเองและประกอบอาชีพสุจริตและการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพเจตคติ ค่านิยมที่ดีในการดำเนินชีวิต เสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ บทบาทการมีส่วนร่วมในฐานะปัจเจกบุคคลของพ่อแม่ ผู้ปกครอง โดยเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษา

ด้านแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลางขึ้นไปทุกข้อ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมบทบาทของผู้บริหาร สถานศึกษา หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เกี่ยวข้อง ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน และการมีส่วนร่วมในการศึกษาข้อมูลสารสนเทศ เช่น สภาพความพร้อมของโรงเรียน สภาพของชุมชน ท้องถิ่น สภาพปัญหา และความต้องการของผู้เรียน

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 มีประเด็นที่น่าสนใจควรนำมาอภิปรายผล ดังนี้

ด้านจุดมุ่งหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผลการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 พบว่า มีสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปานกลางขึ้นไปทุกรายการ เน้นการมีส่วนร่วมของบุคคลในชุมชนหลายฝ่ายให้เข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการจัดการศึกษาของชุมชน โดยให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่สำคัญยิ่งในการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา โดยให้ความเห็นชอบและมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเป้าหมายดำเนินการ วางแผน วิเคราะห์การจัดกิจกรรมของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบแผนการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยัง

สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี คนเก่ง และอยู่รวมในสังคมอย่างมีความสุข บนพื้นฐานของความเป็นไทย ส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนเพิ่มเติม จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระโดยให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง ค้นพบความสามารถ ความถนัดของตนเอง เพื่อพัฒนาให้เต็มศักยภาพ เห็นคุณค่าในการประกอบสัมมาชีพ ให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย ศีลธรรม จริยธรรม รู้จักบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ การบำเพ็ญประโยชน์ให้ชุมชน สังคม ประเทศชาติและดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข เป็นกิจกรรมที่พัฒนาให้นักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมและสภาพแวดล้อมได้อย่างเป็นสุข ตลอดจนมุ่งพัฒนาบุคลิกภาพ การมีวินัยในตนเอง การปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมและพัฒนาความสามารถ ความสนใจและความถนัดเฉพาะของนักเรียนแต่ละคนให้ก้าวหน้าเป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคม

ด้านหลักการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผลการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 พบว่า มีสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปานกลางขึ้นไปทุกรายการ ซึ่งสอดคล้องกับการมีส่วนร่วมในฐานะกรรมการ ที่ให้ความสำคัญกับบทบาทหน้าที่ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองที่เป็นผู้แทนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในระดับสถานศึกษา โดยให้ความเห็นชอบและมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเป้าหมายและดำเนินการให้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพโดย มีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่งเสริมสนับสนุนช่วยเหลือทั่วไป ตามบทบาทของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ด้วยการอบรมเลี้ยงดูที่บ้านและการเข้าร่วมในระดับการบริหาร กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาสถานศึกษาให้ความเห็นชอบในเรื่องแผนปฏิบัติการประจำปี การจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ร่วมคิด วางแผน เสนอแนะ ตัดสินใจ ตลอดจนกำกับติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา ให้คำปรึกษาและร่วม เป็นวิทยากร ท้องถิ่นโดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมบูรณาการกับชีวิตจริง ให้ผู้เรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของการเรียนรู้ตลอดชีวิต และรู้สึกสนุกกับการใฝ่รู้ใฝ่เรียน

ด้านขอบข่ายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผลการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 พบว่า มีสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปานกลางขึ้นไปทุกรายการ ที่กำหนดให้มีกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริมสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบและมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเป้าหมายและดำเนินการ ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีบทบาทมากขึ้น ในการกำหนดกิจกรรมพัฒนา การตัดสินใจยังมีความเกี่ยวข้องกับประชาชนในเรื่องผลประโยชน์และการประเมินผลในกิจกรรมพัฒนาด้วย ที่สถานศึกษาสามารถจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในทางปฏิบัติได้ ในลักษณะของการบูรณาการองค์ความรู้ต่างๆ ที่เกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้มีความกว้างขวางลึกซึ้งยิ่งขึ้นทำให้ผู้เรียนได้ค้นพบและใช้ศักยภาพที่มีในตนเองอย่างเต็มที่ เลือกตัดสินใจได้อย่างมีเหตุมีผลเหมาะสมกับตนเอง สามารถวางแผนชีวิตและอาชีพได้อย่างมีคุณภาพ เน้นการเสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรม และจริยธรรม รู้จักสร้างสัมพันธภาพที่ดีเพื่อปรับตัวเข้ากับบุคคลและสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างดีและมีความสุข

ด้านเป้าหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผลการศึกษาสภาพการณ์มีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 พบว่ามีสภาพการณ์มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปานกลางขึ้นไปทุกรายการ ซึ่งสอดคล้องกับบทบาทการมีส่วนร่วมในฐานะปัจเจกบุคคลของพ่อแม่ ผู้ปกครอง โดยเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 คือ การเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะผู้จัดการศึกษา โดยตรงตามมาตรา 12 และ มาตรา 18 โดยให้ความเห็นชอบและมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเป้าหมายและดำเนินการ คือ มีส่วนร่วมในการวางแผน วิเคราะห์การจัดกิจกรรมของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบแผนการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรมได้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกในการรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติตลอดจนความเป็นระเบียบ วินัย คุณธรรมและจริยธรรม การมีส่วนร่วมในการส่งเสริม ให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าขององค์ความรู้ต่างๆ และสามารถนำความรู้และประสบการณ์ใช้ในการพัฒนาตนเองและประกอบอาชีพสุจริตและการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพเจตคติ ค่านิยมที่ดีในการดำเนินชีวิต เสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม

ด้านแนวทางการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผลการศึกษาสภาพการณ์มีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 พบว่า มีสภาพการณ์มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปานกลางขึ้นไปทุกรายการ โดยให้ความเห็นชอบและมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเป้าหมายและดำเนินการ คือ มีส่วนร่วมในการวางแผน วิเคราะห์การจัดกิจกรรมของสถานศึกษา ให้ความเห็นชอบแผนการจัดกิจกรรมในสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรมได้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประเมิณผล เพื่อปรับปรุงพัฒนาในโอกาสต่อไปโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การมีส่วนร่วมในการส่งเสริมบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชน และการมีส่วนร่วม ในการศึกษาข้อมูลสารสนเทศ เช่น สภาพความพร้อมของโรงเรียน สภาพของชุมชน ท้องถิ่น สภาพปัญหาและความต้องการของผู้เรียน คือส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับผู้เรียนและท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมการจัดกระบวนการเรียนรู้ในรูปแบบที่เหมาะสมกับทุกกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพ ส่งเสริมและพัฒนาสื่อเทคโนโลยี แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน และส่งเสริมให้มีการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง ด้วยวิธีที่หลากหลาย ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้พัฒนาตนเองได้ จึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ การศึกษาทุกระบบต้องเน้นความสำคัญทั้งความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสม มีการจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมตามความสนใจของผู้เรียน อีกทั้งยังยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้พัฒนาตนเองได้ จึงต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ เน้นความสำคัญทั้งความรู้

คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมของผู้เรียน และมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างจริงจัง

ด้านกรอบความคิดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผลการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 พบว่า มีสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปานกลางขึ้นไปทุกรายการ ซึ่งสอดคล้องกับ บทบาทการมีส่วนร่วมในฐานะปัจเจกบุคคลของพ่อแม่ ผู้ปกครอง โดยเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมนักเรียนให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในเรื่อง กตัญญู กตเวทิตะ รักสามัคคี รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ประหยัดและมีพละมานิยม สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ อีกทั้งให้ผู้เรียนได้ค้นพบและใช้ศักยภาพที่มีในตนเองอย่างเต็มที่ เลือกตัดสินใจได้อย่างมีเหตุมีผล เหมาะสมกับตนเอง สามารถวางแผนชีวิตและอาชีพได้อย่างมีคุณภาพ เน้นการเสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรม และจริยธรรม รู้จักสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีเพื่อปรับตัวเข้ากับบุคคลและสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างดีและมีความสุข เช่น กิจกรรมการสร้างเสริมความรู้สึกรักและเห็นคุณค่าในตนเอง กิจกรรมพัฒนาวุฒิภาวะทางอารมณ์ ศีลธรรม และจริยธรรม กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต กิจกรรมสร้างเสริมประสิทธิภาพการเรียนรู้

ด้านสภาพการมีส่วนร่วมทั้ง 6 ด้าน ผลการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 พบว่า มีสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนระดับปานกลางขึ้นไป ทุกด้าน ซึ่งสอดคล้องกับ บทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ในฐานะผู้จัดการศึกษาโดยตรงตามมาตรา 12 โดยการเข้ามาดำเนินการและจัดการศึกษาในสถานศึกษา ตามมาตรา 18 และเข้ามามีส่วนร่วมในฐานะกรรมการในคณะกรรมการสถานศึกษาที่กฎหมายกำหนดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 โดยให้ความเห็นชอบและมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายเป้าหมายและดำเนินการในการวางแผน วิเคราะห์การจัดกิจกรรมของสถานศึกษาให้ความเห็นชอบแผนการจัดกิจกรรมในสถานศึกษาดำเนินการจัดกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีส่วนร่วมในการประเมินผลเพื่อปรับปรุงพัฒนาในโอกาสต่อไปและส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาในด้านต่างๆ เช่น ด้านงบประมาณ กรรมการสถานศึกษาต้องมีส่วนในการจัดหางบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรม วัสดุ ครุภัณฑ์ เครื่องมืออุปกรณ์ต่าง ๆ ในการปฏิบัติกิจกรรม เป็นวิทยากรและแนะนำวิทยากร ผู้แทนผู้ปกครอง ซึ่งสามารถเป็นวิทยากรหรือจัดหาวิทยากรภายนอกในกรณีที่ขาดผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขาที่กำหนด ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้คำปรึกษาและส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรให้สอดคล้องกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่นและตระหนักในหน้าที่ในการสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมท้องถิ่น และตระหนักในหน้าที่การสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น เป็นแหล่งศึกษาและแหล่งข้อมูล ผู้ปกครองต้องมีการประสานสัมพันธ์กับแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น ที่เป็นโรงงาน สถานประกอบการ แหล่งวิทยากรต่างๆ เพื่อให้ความร่วมมือในการใช้เป็นแหล่งปฏิบัติกิจกรรมและเป็นแหล่ง

ศึกษาดูงานตามความต้องการของผู้เรียนในแต่ละกิจกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การมีส่วนร่วมในด้านเป้าหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและการมีส่วนร่วมในด้านกรอบความคิดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งนับได้ว่าผู้ปกครองมีบทบาทสำคัญ ในการปฏิบัติงานในหน้าที่ที่มีต่อโรงเรียนเพราะผู้ปกครอง ชุมชนกับโรงเรียนมีส่วนเกี่ยวข้องผูกพันกันจนยากที่จะแยกออกจากกันได้ และเนื่องจากโรงเรียนเป็นสถาบันของชุมชนเป็นสถานที่ที่อบรมสั่งสอนให้แก่บุตรธิดาของผู้ปกครองและชุมชนนั้นๆ เมื่อเด็กจบออกมาต้องใช้ชีวิตอยู่ในชุมชนนั่นเอง ด้วยเหตุนี้ ชุมชนและผู้ปกครอง จึงสมควรมีสิทธิ์มีส่วนร่วมที่จะรับรู้และมีส่วนได้ส่วนเสียจากผลผลิตของโรงเรียน จึงเป็นหน้าที่ของ ผู้ปกครองและชุมชนในการ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของโรงเรียนตามบทบาทที่มีข้อผูกพันระหว่างชุมชนกับโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. สถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา สามารถนำข้อมูลที่เป็นผลจากการศึกษาในครั้งนี้เป็นแนวทางในการสนับสนุนให้ผู้ปกครอง เข้ามามีส่วนร่วมกำหนดจุดมุ่งหมาย หลักการ ขอบข่าย เป้าหมาย แนวทางการจัดทำหลักสูตร และกรอบความคิด ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้น

2. สถานศึกษาในอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมกำหนดจุดมุ่งหมาย หลักการ ขอบข่าย เป้าหมาย แนวทางการจัดทำหลักสูตรและกรอบความคิดในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษามากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาความเข้าใจของผู้ปกครองในบทบาทการส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขตอื่น ๆ

2. ศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการบริหารการจัดการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา